ISSN 2029-1701
Mokslinių straipsnių rinkinys
VISUOMENĖS SAUGUMAS IR VIEŠOJI TVARKA
PUBLIC SECURITY AND PUBLIC ORDER
2010 (4)
Scientific articles

SLAPTO POBŪDŽIO PROCESINĖS PRIEVARTOS PRIEMONĖS (IKITEISMINIO TYRIMO VEIKSMO) SAMPRATA

Gediminas Bučiūnas

Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulto Kriminalistikos ir baudžiamojo proceso katedra
Putvinskio g. 70, LT-44211 Kaunas
Telefonas 303670
Elektroninis paštas: gediminas1967@gmail.com

Santrauka. Straipsnyje, naudojant lyginamąjį, analizės metodus, apžvelgiamos slapto pobūdžio procesinės prievartos priemonės (ikiteisminio tyrimo veiksmai), jų rūšys ir samprata. Nurodomi požymiai, kurie padeda atskirti slapto pobūdžio procesines prievartos priemones (ikiteisminio tyrimo veiksmus) nuo kitų procesinių prievartos priemonių.

Pagrindinės sąvokos: baudžiamasis procesas, ikiteisminis tyrimas, slapto pobūdžio procesinė prievartos priemonė.

ĮVADAS

Retkarčiais asmenys, įgyvendindami savo teises ir besinaudodami jiems suteiktomis laisvėmis, ne visuomet tai daro nevaržydami kitų žmonių teisių ir laisvių, ne visuomet vykdo įstatymo jiems nustatytas pareigas. Būtent dėl pastarųjų priežasčių vienas iš valstybės prioritetinių uždavinių yra užtikrinti kiekvieno žmogaus kaip atskiro individo ir tuo pačiu visos visuomenės saugumą nuo nusikalstamų kėsinimųsi į svarbiausias asmens teises ir laisves, saugias gyvenimo sąlygas. Ypač organizuotos nusikalstamos grupės, jų daromos nusikalstamos veikos ir korupcija kelia realų pavojų daugelio žmonių, visuomenės ar net valstybės saugumui, griauna pasitikėjimą valstybės valdžia, įstatymais, neigiamai veikia visuomenės gerovę, valstybės ekonominio, kultūrinio, politinio gyvenimo pagrindus. Siekiant apginti įstatymais garantuotas teises, laisves nuo daromų ar padarytų pažeidimų būtini specialūs metodai. Todel šio straipsnio tikslas – pateikti pavojingų nusikalstamų veikų atskleidimui naudojamus specialius neviešus tyrimo metodus, ju požymius ir sampratą.

Tyrimo objektas – specialių neviešo pobūdžio tyrimo metodų naudojimų nusikalstamų veikų atskleidimui požymiai ir samprata.

Tyrimo metodai. Siekiant realizuoti tyrimo tikslą buvo naudojami lyginamasis, analizės, apibendrinimo metodai.

Valstybė yra priversta imtis įvairių teisėtų priemonių, leidžiančių atskleisti nusikalstamas veikas, nustatyti jas padariusius asmenis. Tam tikslui teisėsaugos institucijoms, vykdančioms baudžiamąjį persekiojimą, įstatymais yra suteikiamos teisės taikyti specialius tyrimo metodus. Jų pobūdį, formas nulemia atskirų nusikalstamų veikų pavojingumas, sudėtingumas ir paplitimas.

Pažymėtina, kad specialios nusikalstamų veikų tyrimo formos ir metodai teisėtais ir neišvengiamais pripažįstami tarptautiniuose teisės aktuose, pvz. 1988 m. gruodžio 19 d. priimtoje Jungtinių Tautų Organizacijos Konvencijoje dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta (kuria Lietuvos Respublika ratifikavo 1998 m. kovo 12 d)[1] ir kt.

Europos Žmogaus teisių teismo praktika rodo, kad Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje numatytų teisių ir laisvių suvaržymas yra pateisinamas, jei laikomasi įstatymo nustatytų reikalavimų. Skiriant ir taikant tokius specialius tyrimo metodus nusikalstamų veikų atskleidimui, nustatant kaltininkus yra būtina laikytis tam tikrų procedūrų nuo pat pradinio etapo – nuo sprendimo priėmimo pradėti specialaus tyrimo metodo (slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmo) skyrimo procedūrą, o vėliau ir taikymo procedūras. Todėl vidaus teisė (baudžiamojo proceso įstatymai) turi būti preciziškai tikslūs ir aiškūs, suteikiantys individams aiškų supratimą, kokiems esant pagrindams ir sąlygoms, ikiteisminio tyrimo pareigūnai gali inicijuoti tokių slapto pobūdžio veiksmų skyrimo procedūrą kreipdamiesi pas ikiteisminiam tyrimui vadovaujantį ir jį organizuojantį prokurorą, o šis atlikęs atitinkamus procedūrinius veiksmus, siekdamas įvertinti informacijos pakankamumą, priima iš vieną sprendimų: kreiptis pas apylinkės teismo ikiteisminio tyrimo teisėją su prašymu leisti atlikti vieną ar vienu metu kelis slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmus arba atsisakyti tai daryti, jei tam nėra pagrindo (nepakanka informacijos), sąlygų.

Slapto pobūdžio procesinių prievartos priemonių (ikiteisminio tyrimo veiksmų) rūšys, samprata Lietuvos teisinėje mokslinėje literatūroje nebuvo plačiau tyrinėti. Tarybiniais laikais apie tokius veiksmus net nebuvo diskutuojama. Po Nepriklausomybės atkūrimo, apie slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmus (toliau slapto pobūdžio veiksmus), įtvirtintus naujajame Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso įstatyme, buvo publikuojami straipsniai mokslinėje literatūroje. Tačiau išsamus ir kompleksiškas tyrimas apie slapto pobūdžio veiksmus, jų rūšis, sampratą, požymius išskiriančius juos nuo kitų procesinių prievartos priemonių nebuvo atliktas. Paminėtini atskiri Lietuvos ir užsienio mokslininkai, kurie nagrinėjo slapto pobūdžio veiksmų sampratą, atskirų veiksmų skyrimo ir taikymo teorinius ir praktinius aspektus: G. Goda, E. Losis, Jerold H. Israel, Wayne R. LaFave ir kt[2].

[1] Jungtinių tautų Organizacijos konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta// Valstybės žinios. 1998. Nr. 38/996; Nr. 96.
[2] Goda G., Kuconis P., Kazlauskas M. Baudžiamojo proceso teisė vadovėlis. 2005. Vilnius.; Goda G., Kuconis P., Kazlauskas M. Baudžiamojo proceso kodekso komentaras I-IV dalys. 2003. Vilnius.; Losis E. Baudžiamojo proceso prievartos priemonių samprata. /Jurisprudencija. Vilnius. 2008 Nr. 108.; Wayne R. LaFave „Search and seizure.A treatise on the fourth amendment“ second edition St. Paul, Minn. USA. 1987.;

Baudžiamojo proceso paskirtis „yra ginant žmogaus ir piliečio teises bei laisves, visuomenės ir valstybės interesus greitai, išsamiai atskleisti nusikalstamas veikas ir tinkamai pritaikyti įstatymą“[3]. Tačiau tai įgyvendinama ne iš karto, o tam tikrais etapais. Todėl tyrėjas, prokuroras šiam tikslui pasiekti atlieka ikiteisminio tyrimo veiksmus, kuriuos renkasi atsižvelgdamas į jau turimus duomenis apie nusikalstamą įvykį, taip pat būdamas įsitikinęs, kad šie veiksmai padės sėkmingai atsakyti į ikiteisminio tyrimo metu iškilusius klausimus.

Tačiau nustatyti tiesą byloje gana dažnai yra neįmanoma be tam tikros invazijos į žmogaus teisių sferą ypatingai į žmogaus privatų gyvenimą. Tai galima atlikti procesinių prievartos priemonių tame tarpe neviešo pobūdžio pagalba. Žmogaus teisių suvaržymas pateisintinas siekiant visuomenei gyvybiškai svarbių tikslų – sukurti saugumo jausmą, apsaugoti teisinius gėrius, o jų pažeidimo atveju efektyvūs metodai, priemonės padėsiantys atskleisti ir ištirti nusikalstamą veiką, nustatyti kaltininką. Dabartiniu metu aiškiai pabrėžiamos iškilusios grėsmės žmonijai, visuotinai pripažintoms vertybėms, tai: terorizmas, organizuotas nusikalstamumas, pramoninis, ekonominis ir karinis šnipinėjimas. Todėl ieškoma efektyvesnių tyrimo priemonių, kurios būtų veiksmingesnės, efektyvesnės, galėtų geriau apsaugoti visuomenę nuo nusikalstamų veikų, įgalintų greitai ištirti teroristinius aktus, kurių XXI amžiuje apstu: 2000 m. rugsėjo 11 d. teroro aktas Niujorke, 2004 m. kovo 11 d. Madride ir t. t.. Tokiomis efektyviomis priemonėmis gali būti nevieši tyrimo veiksmai arba dar kitaip vadinami slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmai.

SLAPTO POBŪDŽIO PROCESINĖS PRIEVARTOS PRIEMONĖS (SLAPTO POBŪDŽIO IKITEISMINIO TYRIMO VEIKSMŲ) SAMPRATA

Nevieši tyrimo veiksmai ir galimybė juos naudoti ikiteisminio tyrimo metu yra numatyti įvairiose konvencijose, kurias daugelis valstybių ratifikavo įstatymais, tame tarpe Lietuvos Respublika, kuri tokiu būdu inkorporavo konvencijas, tarptautines sutartis kaip sudedamąją dalį į savo teisės sistemą. Iš jų paminėtini: 1988 m. gruodžio 19 d. priimta Jungtinių Tautų Organizacijos konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta, kurią Lietuvos Respublika ratifikavo 1998 m. kovo 12 d., įsigaliojo 1998 m. rugsėjo 6 d. (paskelbta V. Ž. 1998 Nr. 38-1004), 1990 m. lapkričio 8 d. Europos konvencija dėl pinigų išplovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto ir konfiskavimo, kurią Lietuvos Respublika ratifikavo 1994 m. gruodžio 22 d., įsigaliojo 1995 m. spalio 1 d. (paskelbta V. Ž. 1995 Nr. 12-263)[4], 1999 m. sausio 27 d. Europos Tarybos Baudžiamosios teisės konvencija dėl korupcijos, kurią Lietuvos Respublika

[3] Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas. 1 straipsnis. Patvirtintas 2002 m. kovo 14 d. įstatymu Nr. IX-785. http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc.

[4] Europos konvencija dėl pinigų išplovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto ir konfiskavimo// Valstybės žinios 1995 Nr. 12/263.

ratifikavo 2002 m. sausio 25 d. , įsigaliojo 2002 m. liepos 1 d. (paskelbta V. Ž. 2002 Nr. 23-853) ir daugelis kitų. Paskutiniosios paminėtos konvencijos 23 straipsnis skelbia, kad kiekviena valstybė – konvencijos narė turi imtis visų būtinų kovos su korupcija priemonių, įskaitant „specialias tyrimo priemones“, o konvencijos aiškinamajame rašte nurodoma, kad specialios tyrimo priemonės yra slaptųjų ar infiltruotų agentų naudojimas, klausymo technikos instaliavimas, priėjimas prie asmeninių kompiuterinių bylų bei kitos priemonės.

Nustatyti tiesą byloje be prievartos dažnai yra neįmanoma. Todėl tiriant nusikalstamas veikas būtina imtis priemonių tame tarpe ir žmogaus teises varžančių. Tai daroma vardan didesnio teisinio gėrio apsaugos, užtikrinant visuomenės saugumo lūkesčius, siekiant ištirti nusikalstamą veiką. Tokių priemonių taikymas pilnai pateisinamas, kai to pasiekti yra neįmanoma be įsibrovimo į žmogaus teisių sferą. Atsižvelgiant į ypatingą žmogaus teisių svarbą demokratinėje visuomenėje, bet kokia invazija į žmogaus teisių sritį turi būti tiksliai, aiškiai sureguliuota įstatymais. Dėl šios priežasties baudžiamojo proceso įstatymuose išsamiai reglamentuojamas prievartos priemonių taikymo procesas (taikymo sąlygos, pagrindai, galintys tai daryti subjektai, taikymo trukmė ir pan.). Baudžiamojo proceso metu (ikiteisminio tyrimo stadijoje) gali būti taikomos tik baudžiamojo proceso įstatymuose numatytos prievartos priemonės, kurios įvardijamos kaip procesinės prievartos priemonės kurių dalis dar kitaip yra vadinamos slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmai. Nevieši tyrimo veiksmai įvairiose Europos šalyse (Vokietijoje, Prancūzijoje, Belgijoje, Italijoje, Estijoje ir kitose) yra įtvirtinti baudžiamąjį procesą reglamentuojančiose teisės normose.

Europos žmogaus teisių teismo praktika rodo, kad slapti nusikaltimų, nusikaltėlių išaiškinimo metodai patys savaime neprieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos Konvencijos 8 str.. Pavyzdžiui, Europos žmogaus teisių teismo 1978 m. rugsėjo 6 d. sprendime byloje Klass ir kiti prieš Vokietiją dėl Konvencijos 8 str. 1 d., teismas savo sprendime nurodė, kad numatytų teisių ir laisvių apribojimas, taikant neviešus tyrimo veiksmus yra pateisinamas, jeigu laikomasi to paties straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų. Pirma tokie reikalavimai privalo būti numatyti įstatyme, kai jie būtini demokratinės visuomenės interesams apsaugoti. Antra, toks įstatymas turi nustatyti garantijas ir saugiklius nuo galimo piktnaudžiavimo. Trečia, įstatyme turi būti preciziškai tiksliai ir aiškiai nurodoma, kokiomis aplinkybėmis, kokiems pagrindams esant ir sąlygomis teisėsaugos pareigūnai gali taikyti neviešus tyrimo veiksmus.

2003 m. Lietuvoje įsigaliojus naujam baudžiamojo proceso įstatymui – 2002 m. priėmus Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksą (toliau BPK) – iš esmės buvo pakeistas nusikalstamų veikų tyrimo procesas, kuris lėmė naujų nusikalstamų veikų išaiškinimo ir tyrimo veiksmų ypač specialių tyrimo metodų (slapto pobūdžio) suformavimą baudžiamojo proceso kodekso III dalyje

158 – 160 str.: savo tapatybės neatskleidžiančių ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmai, leidimas atlikti nusikalstamą veiką imituojančius veiksmus, slaptas sekimas. Tai labai pažangus žingsnis, įtvirtinant minimas procesines prievartos priemones. Tačiau būtina tiksliau reglamentuoti baudžiamojo proceso kodekso 158 straipsnyje nurodyta veiksma. Įstatymų leidėjas sąvoką veiksmai vartoja daugiskaitoje. Tai leidžia daryti išvadą, kad tai ne vienas, o daug atskirų veiksmų. Šiuo klausimu turėtų būti aiškesnė įstatymų leidėjo nuostata dėl konkrečių veiksmų atlikimo, taikant šią neviešo pobūdžio procesinę prievartos priemonę, tai leistų išvengti įvairių interpretacijų.

Lietuvos, užsienio šalių teisinėje literatūroje ir norminiuose aktuose (konvencijose) minėtos procesinės prievartos priemonės, specialūs tyrimo metodai dar vadinami neviešais tyrimo veiksmais, ypatingomis tyrimo priemonėmis, neviešo pobūdžio procesinėmis prievartos priemonėmis, specialiais ikiteisminio tyrimo veiksmais, kitomis procesinėmis prievartos priemonėmis, slaptais ikiteisminio tyrimo tyrėjų veiksmais, slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmais, kuriuos atliekant yra surandami, užfiksuojami nusikalstamų veikų ištyrimui ir asmens padariusio nusikalstamą veiką atskleidimui reikšmingi faktiniai duomenys.

Atsižvelgiant į tai, kad nėra vieningo termino, procesinių prievartos priemonių (ikiteisminio tyrimo veiksmų) grupę susidedančią iš: pašto siuntų poėmio, elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolės, jos fiksavimo ir kaupimo, savo tapatybės neatskleidžiančių ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmų; leidimo atlikti nusikalstamą veiką imituojančius veiksmus; slapto sekimo siūlytina įvardinti slapto (neviešo) pobūdžio procesinių prievartos priemonių (ikiteisminio tyrimo veiksmų) terminu. Visų pirma lietuvių kalboje žodis „neviešas“ suprantamas šiomis prasmėmis: naudojamas apribotas, skirtas siauram ratui; neatviras, slaptas“. Tačiau tikslesnis pavadinimas būtų slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmai.

Išanalizavus slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmų turinį, numatytų baudžiamojo proceso kodekso 148, 154, 158-160 str.[5] išskirtini šie bruožai:

- slaptumas, žmonės, kurių atžvilgiu slapto pobūdžio veiksmai taikoma, apie tai nežino, t. y. apie šių veiksmų pradėjimo pradžią neinformuojami;
- atliekama tik ikiteisminio tyrimo stadijoje;
- privaloma ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartis, (išskyrus tam tikras išimtis);
- priemonės (veiksmo) taikyme dalyvavę žmonės gali būti apklausiami kaip liudytojai ikiteisminio tyrimo ir baudžiamosios bylos nagrinėjimo teisme metu;
- dažniausiai taikomos specialios techninės priemonės;
- įsibraunama į žmogaus teisių sferą tame tarpe į privatų gyvenimą.

[5] Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas//Valstybės žinios. 2002. Nr. 37/1341.;

Atsižvelgiant į išskirtus bruožus, galima suformuluoti slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmo sampratą.

„Slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmas – tai veiksmas ar veiksmų grupė įtvirtintų baudžiamojo proceso įstatyme, kuriuos taikant, ikiteisminio tyrimo tyrėjų fizinių veiksmų, specialių techninių priemonių pagalba slapta įsibraunama į kito žmogaus teisių sferą tame tarpe ir į privatų gyvenimą tikslu surasti ir užfiksuoti tyrimui reikšmingus duomenis.“

Šis atskirų slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmų išskyrimas į atskirą grupę praktinėje veikloje leidžia geriau suvokti kiekvieno veiksmo esmę, turinį, paskirtį, geriau įžvelgti dėl suvaržymų kylančius pavojus žmogaus teisėms jų taikymo procese, nustatyti atitinkamus reikalavimus informacijai ir jos pakankamumui, kad prokuroras, ikiteisminio tyrimo teisėjas priimtų teisėtus ir pagrįstus sprendimus dėl slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmų skyrimo ir jų taikymo ikiteisminio tyrimo stadijoje.

IŠVADOS

Slapto pobūdžio procesinės prievartos priemonės (ikiteisminio tyrimo veiksmai) yra įtvirtintos daugelio valstybių baudžiamojo proceso įstatymuose, tačiau jos samprata Lietuvos teisinėje nepateikta, nenurodomi esminiai skirtumai nuo viešo pobūdžio procesinių prievartos priemonių (ikiteisminio tyrimo veiksmų). Todėl siūlytina papildyti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso II skyrių atskiru straipsniu atskleidžiančiu slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmo samprata ir šį straipsnį išdėstyti: „Slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmas – tai veiksmas ar veiksmų grupė įtvirtintų baudžiamojo proceso įstatyme, kuriuos taikant, ikiteisminio tyrimo tyrėjų fizinių veiksmų, specialių techninių priemonių pagalba slapta įsibraunama į kito žmogaus teisių sferą tame tarpe ir į privatų gyvenimą tikslu surasti ir užfiksuoti tyrimui reikšmingus duomenis.“

Slapto pobūdžio ikiteisminio tyrimo veiksmo sampratos pateikimas ir ikiteisminio tyrimo veiksmų priskyrimas šiai grupei leistų geriau suvokti kiekvieno veiksmo esmę, turinį, paskirtį, leistų geriau įžvelgti dėl suvaržymų kylančius pavojus žmogaus teisėms jų taikymo procese, nustatyti atitinkamus reikalavimus pateikiamai informacijai ir jos pakankamumui, norint taikyti konkrečius slapto pobūdžio veiksmus baudžiamajame procese, ypac ikiteisminio tyrim o stadijoje ikiteisminio tyrimo teisejui (išimtinais atvejais prokurorui) priimant procesinius sprendimus del slapto pobudzio procesiniu prievartos priemones ar priemonių taikymo.

Žmogau teisių apsaugos aspektu labai svarbu būtų koreguoti Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 158 straipsnio nuostatą, nurodant konkrečius veiksmus, kuriuos gali atlikti savo tapatybes neatskleidžiantis ikiteisminio tyrimo pareigūnas.

LITERATŪRA

1. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksas//Valstybės žinios. 2002. Nr. 37/1341.;
2. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso pakeitimai: Lietuvos Respublikos 2007-06-28 įstatymas Nr. IX-1236//Valstybės žinios. 2003. Nr. 81-3312.;
3. Goda G., Kuconis P., Kazlauskas M. Baudžiamojo proceso teisė vadovėlis. 2005. Vilnius.;
4. Goda G., Kuconis P., Kazlauskas M. Baudžiamojo proceso kodekso komentaras I-IV dalys. 2003. Vilnius.;
5. Jerold H. Israel, Wayne R. LaFave, Nancy J.King „Criminal procedure“ third edition St. Paul. Minn. USA. 2000.;
6. Losis E. Baudžiamojo proceso prievartos priemonių samprata. /Jurisprudencija. Vilnius. 2008 Nr. 108.;
7. Wayne R. LaFave „Search and seizure.A treatise on the fourth amendment“ second edition St. Paul, Minn. USA. 1987.;
8. Kasacinė jurisprudencija. Baudžiamasis procesas.2006. Vilnius.;
9. Jungtinių tautų Organizacijos konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta// Valstybės žinios. 1998. Nr. 38/996; Nr. 96.;
10. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas ketvirtas leidimas.2000.Vilnius.;
11. Europos konvencija dėl pinigų išplovimo ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų paieškos, arešto ir konfiskavimo// Valstybės žinios 1995 Nr. 12/263.;
12. Europos Tarybos baudžiamosios teisė konvencija dėl korupcijos //Valstybės žinios.2002. Nr. 23/851.;
13. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimai //www.echr.coe.int/echr.;
14. www.wikipedia.com

ENSITIVE PROCEDURAL COERCIVE MEASURE (PRE-TRIAL INVESTIGATIVE ACTION)

Gediminas Bučiūnas*
Mykolas Romeris University

Summary

In 2003 new criminal legislation – the Criminal Code of the Republic of Lithuania and the Code of Criminal Procedure of the Republic of Lithuania – became valid in Lithuania. Invoking the best legal procedural measures of Western Europe and paying attention to the standards of protection of human rights, principles of criminal procedure, especially of organic law, this new criminal legislation was aimed at reestablishment of legal regulations of qualification of criminal acts, their disclosure through procedural coercive measures of non-public character. Legal doctrine does not broadly deal with the conception and contents of procedural coercive measures of non-public character, notional reasoning of factual data sufficiency while employing procedural coercive measures of non-public character. In practice pre-trial investigation institutions, prosecutor’s offices while investigating criminal acts, as well as a pre-trial investigation judge, while investigating the request of the prosecutor concerning the employment of the procedural coercive measure of non-public character while investigating criminal acts, judges examining the criminal cases at courts of general jurisdiction face many problems such as if there is enough data to take an order enabling to apply a procedural coercive measure of non-public character; what requirements these data must satisfy so as to count that there is enough of them. The rulings of the Constitutional Court of the

Republic of Lithuania, the uniform practice ensured by the Supreme Court of Lithuania as well as decisions in cases made by the European Court of Human Rights have a great impact on shaping the uniform practice for the issues indicated above for the application of procedural coercive measures of non-public character. Employing the systematic, grammatical, comparative, historical means of explaining the contents of particular legislation of criminal procedure, results of empirical investigation, the article deals with the conception of procedural coercive measures of non-public character, notional reasoning of data sufficiency in application of procedural coercive measures of non-public character, particular procedural coercive measures of non-public character are revealed, namely, the contents of the acts of pre-trial investigation officers without disclosure of their identity.

Keywords: criminal procedure, pre-trial investigation, procedural coercive measures of non-public character.

Gediminas Bučiūnas*, Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Kriminalistikos ir baudžiamojo proceso katedros lektorius. Mokslinių tyrimų kryptys: ikiteisminis tyrimas, procesinės prievartos priemonės, kardomosios priemonės.
Gediminas Bučiūnas*, Mykolas Romeris University, Faculty of Public security, Department of Criminalistics and Criminal Procedure, lecturer. Research interests: pre-trial investigation, procedural coercive measures, measures of suppression.